

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek vedoucího/opponenta práce

Autorka práce: Tereza Hajdúová

Název práce: Kvalita bydlení placeného z dávek pomoci v hmotné nouzi v Ústí nad Labem

Autor posudku: Lucie Trlifajová

Vyhodnoťte práci na základě následujících hledisek (nemusí být nutně v tomto pořadí):

1) *Věcného přínosu práce a její přidané hodnoty;*

Práce se věnuje velmi aktuálnímu a potřebnému tématu kvality bydlení osob, které jsou příjemci dávek v hmotné nouzi. Z textu je zřejmé, že autorka má velmi dobré terénní znalosti o zkoumaném tématu, bohužel přidaná hodnota práce je velmi omezena nejasnou strukturou a metodologickými limity jejího zpracování a upozaděním strukturálního a zejména pak policy kontextu.

2) *Stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení;*

Tematické zaměření práce je velmi srozumitelné, vzhledem k množství detailů a odboček v úvodních částech textu je pro čtenáře nicméně obtížné zorientovat se nejen v hlavních otázkách, které si autorka klade, ale i porozumět celkovému cíli práce.

K otázkám se autorka dostává až téměř v polovině práce. V první z nich se odkazuje na *stanovená měřítka*, která jsou nicméně v práci vysvětlena až výrazně později, čtenář tedy neví, o co jde. Nečekaně se zde objevuje otázka k *vnímání* dostupnosti bydlení, není moc zřejmé, jak je provázána s dalšími otázkami, proč je takto zúžena (proč se mluví právě o vnímání a nikoliv například o nastavení politik), aj. Čtvrtá otázka *Je forma bydlení stabilní v souvislosti s okolnostmi sociálního vyloučení oproti normálnímu trhu s byty?* je zcela nesrozumitelná. U jednotlivých otázek jsou stanoveny hypotézy, u kterých ovšem není jasné z čeho vycházejí (pravděpodobně jde o praxi autorky, není to zde ovšem vysvětleno).

3) *Strukturace práce;*

Nejasná struktura práce, a to zejména ve smyslu vystavení a provázanosti jednotlivých

kapitol a podkapitol, je jedním z jejích hlavních limitů – autorka často zabíhá do detailů, aniž by pro čtenáře bylo zřejmé, proč se věnuje právě těmto tématům, v rámci textu přeskakuje mezi jednotlivými tématy a úrovněmi uvažování.

Zde bych ráda zdůraznila, že problematické není zaměření a až na drobné nepřesnosti ani popis jednotlivých témat nebo problémů (naopak, jde o relevantní oblasti), ale nejasné vysvětlení jejich vzájemného vztahu a významu pro porozumění a vysvětlení sledované problematiky, tedy jejich analytické zpracování. Pro typ prací, které mají ambici ovlivňovat veřejnou nebo politickou debatu, je toto ovšem klíčové.

4) *Věcné správnosti a přesvědčivosti argumentace;*

Jak bylo řečeno, je zřejmé, že autorka zná téma na lokální úrovni velmi dobře, přesto textu chybí nebo je potlačeno vysvětlení některých důležitých dimenzí současného nastavení a vývoj politik v oblasti bydlení v Česku. Především jde o:

- Nastavení politik bydlení na národní a obecní úrovni, zejména pak význam a aktuální vývoj zákona o sociálním bydlení (popis je velmi obecný a místy zjednodušující) a současný systém obecního bydlení (respektive jeho absence).
- Vysvětlení logiky a premis systému dávek na bydlení. Specificky pak není zřejmé proč se autorka věnuje jen doplatku na bydlení (DnB) a zcela přehlíží příspěvek na bydlení (PnB). Chybí vysvětlení vzájemného vztahu mezi těmito typy dávek.
- Stejně tak v textu chybí aktuální vývoj legislativy kolem bydlení, která má zásadní dopady osoby v hmotné nouzi – zastropování normativů a zejména pak zavádění tzv. bezdoplatkových zón u DnB (které se objevují v textu až u popisu ústeckých SVL)

5) *Propracování a aplikaci teoretických východisek a přístupů;*

Práce má poměrně rozsáhlou teoretickou část. Bohužel jde ale o postupné vrstvení různých přístupů, navíc ne vždy jasně strukturované. Byť je možné z textu dále vyvodit, že některé koncepty autorka dále používá, chybí jasné vysvětlení toho, jak teoretická část ovlivňuje empirickou část. Toto je klíčové zejména pro stanovení měřítek kvality bydlení (str. 50), kde absence vysvětlení a provázanost s teoretickou částí vytváří dojem, že jde o arbitrárně zvolená kritéria, což výrazně legitimitu takto nastaveného hodnocení. Celkově není moc zřejmá konceptualizace „kvality“ bydlení používaná v práci.

6) *Metodologického přístupu a aplikace jednotlivých metod;*

Práce vychází z poměrně - na diplomovou práci - rozsáhlého šetření. Velmi pozitivně lze hodnotit kombinaci jak expertní, tak i místní znalosti/perspektivy obyvatel lokality.

Výpovědní hodnota získaných dat je ovšem ohrožena řadou metodologických limitů

- Autorka má ambici poukázat na substandartní kvalitu bydlení v místech, kde bydlí příjemci dávek v hmotné nouzi. V rámci práce je podrobně sledována kvalita/stav bydlení pouze ve (vybraných) vyloučených lokalitách, zatímco u bydlení mimo lokality je vágně předpokládána výrazně vyšší kvalita bydlení – což předpokládám i odpovídá realitě, nicméně metodologicky zcela nevhodný postup, který může sloužit jen ke srovnání kvality bydlení *mezi* jednotlivými lokalitami.
- Autorka pracuje s dotazníkem distribuovaným osobám v ústeckých SVL – není zde

ovšem zřejmě na základě čeho byly tyto osoby vybrány, a tedy jakou skupinu zastupují. S výstupy dotazníků je ovšem v textu často pracováno, jako by šlo o reprezentativní vzorek.

- V rámci práce je zkoumán vztah výše nájmu a vypláceného Doplatku na bydlení. Výše doplatku se ovšem odvíjí od výše Příspěvků na bydlení (DnB dorovnává příjem, aby domácnosti po zaplacení nákladů na bydlení s PnB zůstala částka živobytí). V textu není nikde diskutováno, zda a v jaké výši domácnosti PnB dostávají. Přitom, pokud rozumím, může jít ve sledovaných lokalitách i o nájemní bydlení, kde na PnB vzniká nárok. Bez tohoto není možné s daty o výši DnB pracovat jako s relevantním zdrojem.
- Není zřejmé proč autorka nepracuje s daty o výši a počtech dávek a složení domácností jejich příjemců z Úřadu práce. Úřad práce má k dispozici i data o výši nájemného. Tato data by výrazně usnadnila jak práci s dotazníky (možnost srovnat jaká skupina je v dotaznicích zachycena), tak i ověření dat o výši nájemného a dávek. Rozumím, že v některých obcích je přístup k těmto datům obtížný, v textu nicméně není tato varianta ani diskutována.

Je škoda, že konceptuálně a metodologicky není práce zpracována kvalitněji, protože jde jinak o zajímavé šetření na důležité téma.

7) *Využití literatury a dat, stylistiky a formálního zpracování (citace, grafická úprava atd.).*

Práce pracuje s českou i zahraniční literaturou, je psaná jasným jazykem, grafická úprava je v pořádku.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě

a hodnotit ji známkou „E“.

Datum: 13. 6. 2018

Podpis: